

Om te overleven is samenwerken noodzakelijk: Andunara!

Tijdens de NVDO-jaarbijeenkomst van 24 november inspireerden een boswachter en een wereldreiziger de aanwezigen met hun verhalen over de natuur en de reis. De voorbeelden die ze gaven sloten naadloos aan op het thema van de dag: Andunara, samen te vatten als samen werken aan de samenwerking. “Je moet altijd ruimte inbouwen voor verandering”.

De jaarbijeenkomst wordt traditiegetrouw voorafgegaan door de Jaarvergadering van de vereniging (zie kader). En omdat ook het 60-jarig jubileum van de vereniging wordt gevierd, zijn ook de partners van NVDO-leden vandaag welkom in het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem.

❖ **Verdroging en verzuring.** Aan het eind van de middag start Arjan Postma het plenaire deel van de bijeenkomst. Met voorbeelden uit de natuur probeert hij het gedrag van de mens te verklaren. Tot elf jaar geleden werkte Postma als boswachter, zijn lievelingsbaan. “Maar het werk veranderde. Ik werd gebiedsmanager en zat alleen nog maar achter de computer. Het was net als in de natuur: eerst heb je overbemesting, dan verdroging en tot slot verzuur je”. Hij werd er ongelukkig van en zegde zijn lievelingsbaan op. Sindsdien schrijft hij boeken en is hij regelmatig op tv te zien.

❖ **Overleven.** Samenwerken is complex, zegt de natuurliefhebber. Hij neemt het bos als voorbeeld, een groot systeem dat zichzelf in stand houdt. “Een boom moet zich beschermen tegen schimmels en hij kan dat door bijvoorbeeld een deel van zichzelf, zoals een tak, af te sluiten. Een schimmel leeft van andere organismen en sommige schimmels vallen bomen aan. De vliegenschwam daarentegen zoekt juist de samenwerking omdat hij de suikers van de boom nodig heeft om te overleven”. Met superdunne schimmeldraadjes dringt deze schimmel door de wortelschors de boom in. Op deze manier haalt hij tot wel de helft van de suikers uit de boom. “Toch is de boom de winnaar, omdat hij deze schimmel gebruikt om een afdeklaag te maken tegen andere aanvallers. Bovendien gebruikt hij de draadjes als rietjes”. De ondergrondse schimmelnetwerken zijn heel belangrijk voor een gezond bos en kunnen tientallen kilometers groot zijn, legt Postma uit.

❖ **Symbiose.** Als mensen samenwerken, doen ze dat doorgaans door allemaal dezelfde mensen bij elkaar te zetten die allemaal hetzelfde doel nastreven, zegt Postma. “Dan heb je een team gebouwd dat zich gedraagt als één organisme. Een bos echter, is een symbiose waarin schimmels en planten met elkaar samenwerken en met elkaar vergroeien. Er komt geen eind aan de samenwerking. En wat doen wij? Wij kijken naar de buurman of een collega. Kijk eens buiten je onderhouds-beroepsgroep. Dan leer je beiden én je zit elkaar niet in de weg”.

Arjan Postma, Boswachter Foto: NVDO

❖ **Volgzaam.** Veel mensen vinden zich al snel ‘te klein’ om een idee naar voren te brengen, gaat Postma verder. “Wij denken dat verandering van boven moet komen: van onze ouders, de juf of de directeur”. In de dierenwereld komt verandering juist van onderen, vertelt hij. Mieren zijn een goed voorbeeld. Ze leven in miljoenensteden zonder leider. De werkmieren zijn harde werkers maar ook heel volgzaam en volgen de geursporen. “Als je een geurspoor van ❖

‘Waar je ook bent, door samen te werken en hulp uit onverwachte hoek, komt er altijd een oplossing: in de natuur en avontuur’

Samenwerken aan de oplossing met CoThink Foto: NVDO

‘De essentiële Problem Solving vaardigheden zijn altijd nodig’

❖ **Problemen oplossen.** Jan Willem Vernhout van NVDO’s partner CoThink legt vervolgens uit dat problemen oplossen vraagt om snelheid, samenwerken en structuur. Om dat in de praktijk te ervaren, gaan de aanwezigen in teams uiteen om een drietal fictieve problemen op te lossen. Vernhout geeft enkele tips mee. “Maak een schets en een tijdlijn en visualiseer oorzaak en gevolg. Werk met een open mind, stel vragen en deel informatie. Specificeer de feiten, werk samen en behoud de focus”. De drie cases zijn uitvoerig omschreven en voorzien van feitenrelaas en tijdlijn. Bij de eerste case, over niet opgeladen accu’s van reachtrucks, is een oorzaak-gevolg overzicht bijgesloten. Desondanks is het nog niet zo eenvoudig om in de beschikbare tijd de oorzaak van het probleem vast te stellen. Het winnende team krijgt later op de dag door CoThink als prijs een gratis training Problem Solving aangeboden.

❖ **Geen plan en geen geld.** Zeven jaar geleden wilde Wiebe Wakker de wereld over reizen, maar hij wist niet hoe dat aan te pakken. Hij had geen plan, geen geld en geen relatie. “Eigenlijk de perfecte uitgangspositie”, zegt hij vanaf het podium. Hij had dus hulp nodig en zocht naar manieren om waarde te creëren voor anderen zodat ze hem zouden helpen zijn droom te verwezenlijken. Wakker bedacht zich dat duurzame mobiliteit de toekomst is en wilde dat bewijzen door met een elektrische auto naar de andere kant van de wereld te rijden. “Maar ik had geen kleding, geen oplaadkabels, geen auto”. Hij was meer dan een jaar bezig om alle benodigdheden bij elkaar te sprokkelen. “En dan zie je dat mensen, de achterblijvers, je proberen van je plan af te brengen.” Uiteindelijk krijgt hij de beschikking over een omgebouwde VW Golf met een maximaal bereik van 200 kilometer op een volle accu.

❖ **Vragen.** Die actieradius is aan de korte kant en Wakker bedenkt en maakt een website waarop mensen eten, een slaapplek en/of oplaadplek kunnen aanbieden. Door mensen zo onderdeel te maken van zijn avontuur, kan hij zijn reis maken. De aanbiedingen die hij van de hosts ontvangt, bepalen namelijk zijn route. Wakker rijdt in eerste instantie kriskras door Noordwest-Europa. In het midden van Italië blijken er verder zuidwaarts geen hosts meer te zijn.

❖ een mierenkolonie doorbreekt en als het ware een ravijn veroorzaakt, stokt alles. De werkmieren weten niet wat ze moeten doen. Minder dan een procent van de mieren zijn echter ‘gekke’ mieren, die de dingen net iets anders doen. Het wachten is dus op de gekke mier, die wel over het ravijn loopt zodat de rest volgt. Zonder gekke mier gaat het volk dood”. Ook als rode bosmieren noodgedwongen hun nest moeten verplaatsen vanwege veranderende leefomstandigheden, is het weer de gekke mier die het voortouw moet nemen. “Hij zoekt een nieuwe plek en overtuigt andere mieren hem te volgen. Verandering komt dus van onderen”.

❖ **Ruimte voor verandering.** Hij vertaalt dat naar hoe veel organisaties in elkaar zitten. “De directies beslissen, maar de ideeën komen van elders. Als de directie de ideeën bedenkt, heb je een dictatuur. En als er geen ideeën van de vloer komen, dan huurt de directie een consultant in. Houd je ideeën dus niet voor je. En ja, soms duurt het jaren voordat ze worden opgepikt”. Maar, veel bedrijven hebben verandering uit het systeem gehaald, omdat alles altijd maar efficiënt – lees: goedkoop – moet zijn, zegt Postma. Hij vertelt over de zeldzame rietorchis uit zijn tijd als boswachter en de pogingen om het gewas met verschillende maatregelen te beschermen. “Het effect was echter dat wij in onze drang om het te beschermen alle dynamiek uit het gebied haalden, waardoor uiteindelijk de rietorchis op die plek verdween. Kortom; je moet altijd ruimte inbouwen voor verandering”.

‘Ook in je eentje kan je niet zonder Samenwerking!’

Dus gaat hij weer richting noorden en belandt uiteindelijk in Noorwegen. “Niet bepaald richting Australië, mijn einddoel”. Richting de Noordkaap heeft hij 800 kilometer voor de boeg zonder host. Uiteindelijk lukt het hem om telkens net op tijd gratis onderdak en oplaadplek te vinden. “Ik leerde dat als je iets vraagt, dat je het vaak nog krijgt ook. Ook dat is Andunara”.

❖ **In beweging.** Eenmaal in Turkije aangekomen, blijkt het daar erg koud. De capaciteit van de batterij loopt daardoor met 40 procent terug. Ook wordt hij ziek. Op een overnachtingsplek probeert de host hem ervan te overtuigen om de auto achter te laten, terug te keren naar huis en de reis na de winter te vervolgen. Hij besluit door te gaan. “Ik had meer dan 105 adressen gehad. Ik was onderdeel geworden van mijn eigen verhaal. Van mijn avonturen, maar ook van de purpose ervan. Ik zette mensen in beweging. Duurzaamheid was bij vertrek een middel, maar ik was veranderd van een opportunistische reiziger in een bewuste”.

De NVDO Jaarvergadering 2023 kent de volgende hoogtepunten:

- Math Peeters (Kring Limburg) ontving de NVDO Gouden Speld
- Pijlercommissies NVDO 4.0 deelden hun aanbevelingen
- 1 minuut stilte ter ere van Arjo Klijn
- Voorzitter Bas Kimpel is afgetreden, Mark Oosterveer is aangesteld als bezoldigd ad interim voorzitter voor een periode van zes maanden
- Eerste exemplaar van de NVDO Jubileumkrant werd overhandigd aan erelid Klaas Smit
- Goedgekeurd: Jaarverslag, Notulen, Begroting 2024
- Presentatie (Internationale) Roadshow CSR
- Dag van het Onderhoud: 31 mei 2024
- 2024: Visiedocument de Wir Wat van Wet- en Regelgeving met focus op Sustainability

Wiebe Wakker, avonturier Foto: NVDO

❖ **Altijd een oplossing.** “Ik moest door Iran dat is afgesloten van social media. Hoe zou ik daar aan hosts komen? Ik had één contact die een presentatie op een universiteit regelde. Dat leverde uiteindelijk meer dan honderd aanbiedingen op”. In India gaat de auto kapot. In de open laadbak van een vrachtauto moest hij naar een garage. Op de bestemming blijkt het onmogelijk de VW uit de laadbak te krijgen. Dat lukt uiteindelijk pas dagen later. “Waar je ook bent, door samen te werken en hulp uit onverwachte hoek, komt er altijd een oplossing”. In Indonesië ontstaat er een probleem met de accu. De enige manier om dat te repareren is door monteurs uit Nederland te laten komen. De benodigde vijfduizend euro sprokkelt Wakker dankzij crowdfunding binnen 10 dagen bij elkaar.

Na twee jaar en drie maanden bereikte de avonturier onder grote belangstelling zijn eindbestemming Sydney in Australië. “Mijn boodschap kwam wereldwijd aan bod in meer dan 2.000 online artikelen, 150 radio-interviews, honderden krantenartikelen en 50 tv-optredens”. Meer dan 1.800 mensen uit 45 landen boden hulp. “Ik doorkruiste 33 landen en reed meer dan 95.000 kilometer volledig op elektriciteit. Het meest waardevolle van de reis was echter alle hulp die ik kreeg”.

De NVDO Jaarbijeenkomst sluit af met het traditionele diner, waarbij de aanwezige maintenance-professionals kennis en kennissen met elkaar uitwisselden.

